

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/z-milosci-do-matki/165418,Irena-Sendlerowa-19102008.html>
07.05.2024, 18:51

Irena Sendlerowa (1910-2008)

W czasie wojny z ramienia „Żegoty” ratowała żydowskie dzieci. Sprawiedliwa wśród Narodów Świata

Działaczka społeczna i charytatywna, w czasie II wojny światowej kierowniczka referatu dziecięcego Rady Pomocy Żydom przy Delegaturze Rządu na Kraj („Żegoty”). Sprawiedliwa wśród Narodów Świata, dama Orderu Orła Białego i Orderu Uśmiechu.

Atmosfera domu rodzinnego miała duży wpływ na wybory i życie Ireny. Ojciec był lekarzem, prowadził sanatorium przeciwgruźlicze, pracował w Otwocku wśród żydowskiej biedoty: Irena nauczyła się wtedy języka jidysz, w czasie zabawy ze swoimi rówieśnikami. Rozpoczęła studia na wydziale prawa Uniwersytetu Warszawskiego, potem przeniosła się na polonistykę. Miała praktyki w założonym przez Janusza Korczaka Domu Sierot „Różyczka” w Wawrze. W 1942 r. była świadkiem pochodu Janusza Korczaka i żydowskich dzieci na Umschlagplatz, przed tym, jak wywieziono ich do obozu zagłady w Treblince.

Udzielała pomocy prawnej matkom z nieślubnymi dziećmi, pomagała im zaleźć darmową opiekę lekarską. Pomagała również osobom zagrożonym eksmisją.

Od początku okupacji niemieckiej zaangażowała się w niesienie pomocy Żydom. Została kierownikiem referatu dziecięcego „Żegoty”. Pomagała rozmieszczać osierocone żydowskie dzieci w sierocińcach i klasztorach, w zakładach opiekuńczych i w polskich rodzinach. Załatwiała im fałszywe metryki urodzenia, zapewniała pomoc lekarską i finansową. W październiku 1943 została aresztowana przez Gestapo, jednak „Żegocie” udało się ją uwolnić. W czasie powstania warszawskiego była sanitariuszką. Po wojnie pracowała w administracji państwowej, w opiece społecznej. Przez długie lata jej działalność podczas okupacji niemieckiej była nieznana. Miała troje dzieci. W latach 2007 i 2008 jej kandydatura została zgłoszona do Pokojowej Nagrody Nobla.

„Jeśli Talmud mówi, że ten, kto ratuje jedno życie, ratuje cały świat – to Pani Irena uratowała nie jeden, lecz dwa i pół tysiąca światów. (...) ratować dziecko – to jakby dwa razy ratować świat: realny świat dzieciństwa i potencjalny świat dorosłości, dzieci i wnuków, które się narodzą. Ratować dziecko, to ratować ciągłość pokoleń” (Jacek Leociak, Wokół książki o Irenie Sendlerowej).

► [Patroni naszych ulic: Irena Sendlerowa \(1910-2008\)](#)